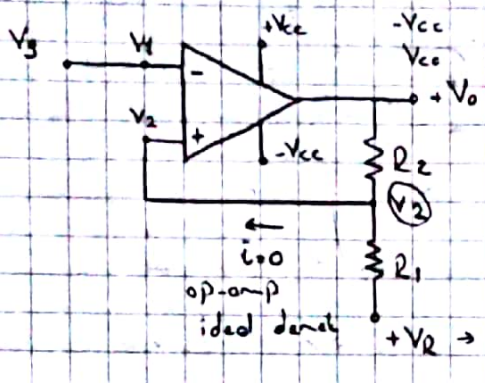

Schmitt Tetiklene Devresi

$$V_1 > V_2 \Rightarrow -V_{cc}$$

$$V_1 < V_2 \Rightarrow +V_{cc}$$

Histeresiz gerilimin, istenilen noktalarla tasimak için uygulanir

istinsel yükselticili Schmitt Tetikleyici

Burada istinsel yükseltici karilastirici görevi yapar. Ancak ST'nin karilastiricidan tek farki karilastiricida karilastirma tek bir referans gerilime göre yapiliyor. ST'de ise karilastirma, iki nokta (belirli bir band) arasinda yapiliyor. Dolayisiyla ST'lerde bir histeresiz gerilimi vardır.

⇒ Süper pozisyon uygulayarak (V_2 'yi olusturan hem V_0 hem de V_R var önce $V_R=0$ sonra $V_0=R$ için eşer toplarız.)

$$V_2 = V_0 \frac{R_1}{R_1+R_2} + V_R \frac{R_2}{R_1+R_2}$$

$V_R=0$ $V_0=0$

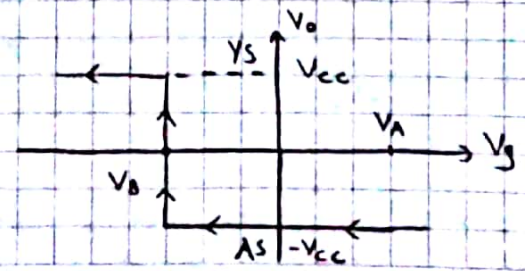
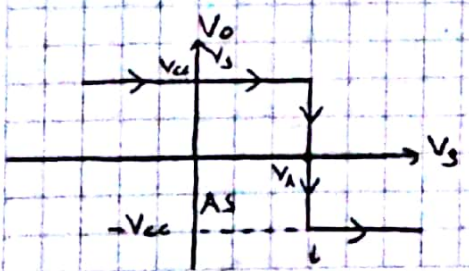
⇒ ST'lerin çıkışları iki seviyeli devrelerdir. [(1,0) yada (Vs, AS)]

$$V_0 = \mp V_{cc}$$

* $V_0 \rightarrow Y_S = V_{cc}$ için $V_2 = V_{cc} \frac{R_1}{R_1+R_2} + V_R \frac{R_2}{R_1+R_2}$ (VA)

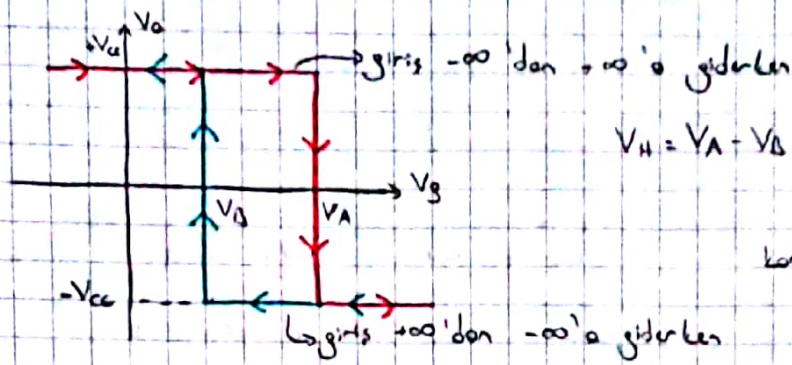
* $V_0 \rightarrow A_S = -V_{cc}$ için $V_2 = -V_{cc} \frac{R_1}{R_1+R_2} + V_R \frac{R_2}{R_1+R_2}$ (VA)

⇒ $V_0 = V_{cc}$ için $V_0 = V_A$ dir.

? D. eğrinin geri gelisinde VA'ya değil V0'ye karilastirma olarak olacak

ST devresi bir histeresiz icerisinde konsilostimna yapan devre yapısı olur.

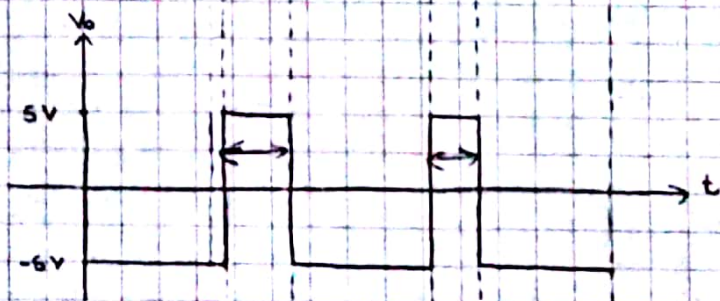
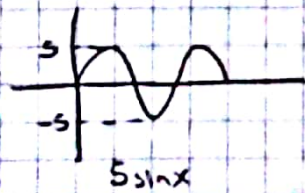
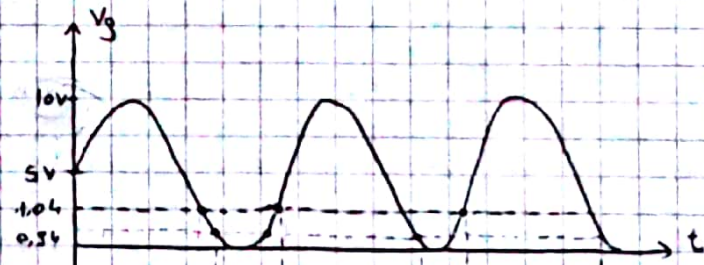
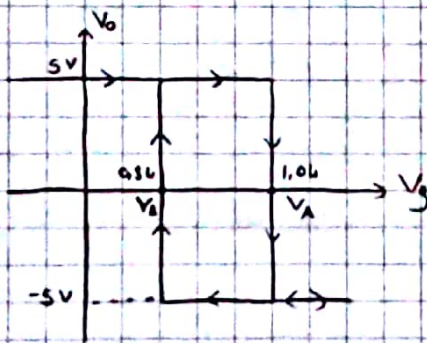
ST devreler daha çok endüstriyel uygulamalarda kullanılır. Çünkü endüstriyel uygulamalarda bir takip yapılırken belirli bir band içinde olup olmadığına bakılır. Sıcaklık basınca, hız tek bir değere göre değil bir aralığa göre baz alınır. Mesela 100°C 150°C arasında fırının çalışmasını istersen.

Örnek: Verilen ST devresinin beslemesi $\pm 5\text{V}$, $R_1 = 100\ \Omega$, $R_2 = 10\text{k}\ \Omega$, $V_2 = 1\text{V}$, $V_3 = 5 + 5\sin\omega t$ (V) için çıkış isaretini zamana göre ölçekli çiziniz.

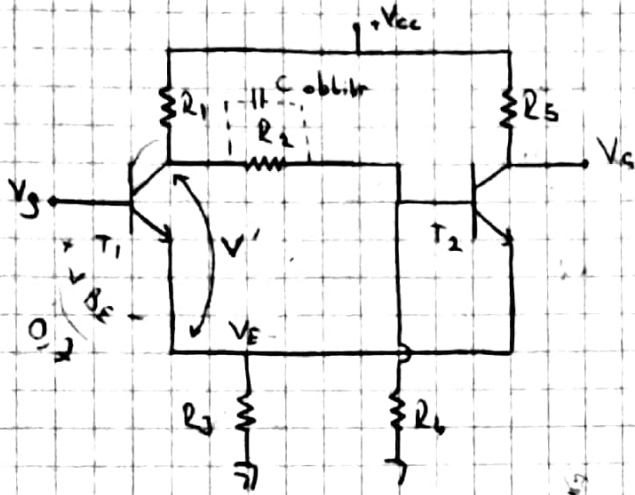
$$V_0 = +V_{cc} \text{ için } V_2 = V_{cc} \cdot \frac{R_1}{R_1 + R_2} + V_2 \cdot \frac{R_2}{R_1 + R_2} = 5 \cdot \frac{0,1}{0,1 + 10} + 1 \cdot \frac{10}{0,1 + 10} = 1,06\text{V} \quad (V_A)$$

$$V_0 = -V_{cc} \text{ için } V_2 = -V_{cc} \cdot \frac{R_1}{R_1 + R_2} + V_2 \cdot \frac{R_2}{R_1 + R_2} = -5 \cdot \frac{0,1}{0,1 + 10} + 1 \cdot \frac{10}{0,1 + 10} = 0,96\text{V} \quad (V_B)$$

$$\text{Histeresiz gerilim } \leftarrow V_H = V_A - V_B = 0,1\text{V}$$

Transistörli Schmitt Tetikleyici:

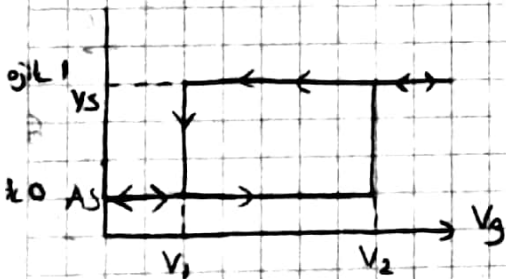

$\Rightarrow T_1, T_2$ farklı moda çalışıyor. T_1 ON, T_2 OFF $\vee T_1$ OFF, T_2 ON

$\Rightarrow$ çıkış iki seviyeli dir AS, NS

$\Rightarrow$ Burada çıkışı sıfıra indiriyoruz.

Gesir öz eğrisi

T_1 OFF, T_2 ON ise $V_c = AS$

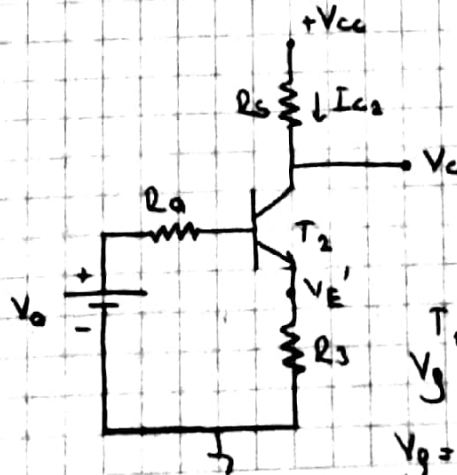
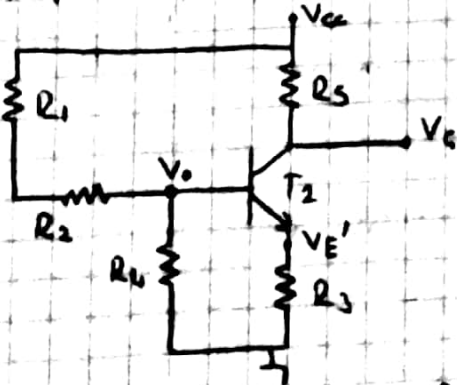
Devrenin giriş gerilimi artarken bir noktada, azalırken başka bir noktada tetikleniyor.

$V_H = V_2 - V_1$

* Transistörli SI'nin transfer karakteristiği

T_1 OFF ve V_E sabit V_g 'yi arttırıyoruz $V_g \geq V_E + 0,7V$ olduğunda T_1 ON olur. V' potansiyeli düşer. ON olan transistörün CE gerilimi $V'_{max} \approx 0,2V$ olur. Bu da T_2 'yi OFF'a götürür. Bu durumda T_1 'in tekrar kapanması için $V_E + 0,7 \geq V_g$ olur, T_1 OFF olur.

* T_1 OFF, T_2 ON olsun

Thevenin esdeğeri

T_1 ON, T_2 OFF yapabiliriz V_g gerilimi

$V_g = V_E' + 0,7 = V_2$

$V_g \geq V_E' + V_{BE}'$ olursa

T_1 ON, T_2 OFF olur.

$V_0 = \frac{V_{cc} \cdot R_1}{R_1 + R_2 + R_6}$

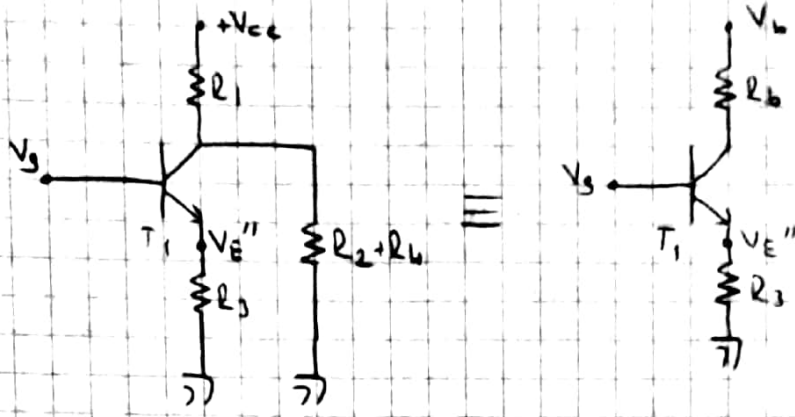
$R_0 = (R_1 + R_2) \parallel R_6$

$V_c = V_{cc} - I_{c2} \cdot R_5 = AS$

$V_E' = \frac{(I_{B2} + I_{c2}) \cdot R_3}{I_E}$

*T₁ ON, T₂ OFF olsun

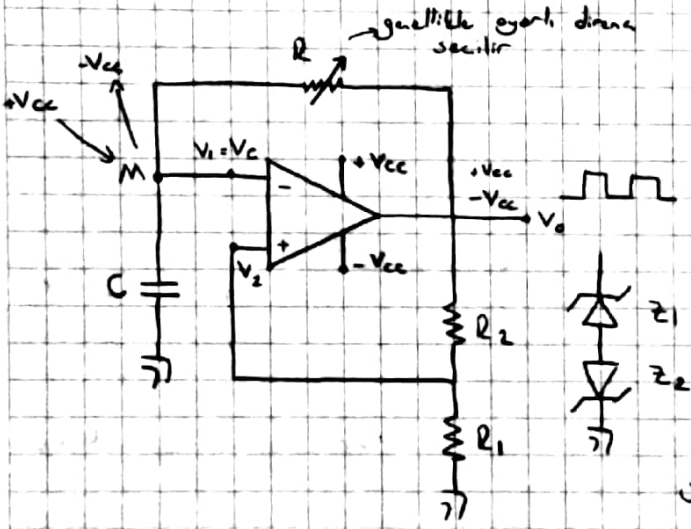
$$R_b = R_1 // (R_2 + R_4) \quad V_b = V_{cc} \cdot \frac{R_2 + R_4}{R_2 + R_4 + R_1}$$

$$V_{E'} = V_b - I_{C1} R_b - V_{BE1,d}$$

$$\textcircled{V_1} = V_{E'} + V_{BE1,d} \quad \textcircled{V_2} = V_{cc}$$

$V_3 < V_4$ için devre diğer konuma geçer (T₁ OFF, T₂ ON)

Üçgen ve Kare Dalga Üretici

İstenen yükseklikte, ST olarak soruluyor. Çıkışta ya +Vcc ya da -Vcc vardır. Çıkış +Vcc iken V₂ de Vcc'den daha düşüktür + gerilimde beklerken V₁ R üzerinden C üzerinde dolar gerilimdir. ⇒ 100 kHz'e kadar kullanılabılır 761 istenilen yüksekliği 20 kHz'e kadar kullanılabılır.

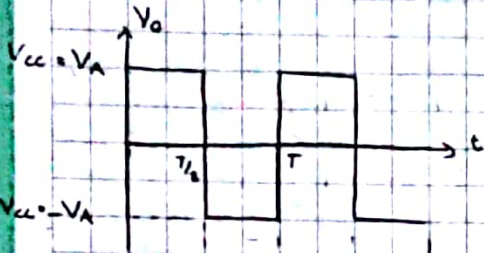
Eğer çıkış gerilimi Vcc'den başka bir gerilime istenirse çıkışa Z₁, Z₂ zeneri bağlanarak gerilim sınırlanması yapılabilir.

Zeneri Z₁ V_A gerilimlerinden seçerse $V_2 > V_1$ için $V_o = V_A$ $V_o = V_{cc}$
 $V_2 < V_1$ için $V_o = -V_A$ $V_o = -V_{cc}$ olur.

⇒ C ile L'yi seri bağlanarak rezonans devresine yaklaşımları sinüssel olarak elde edilebilir. Miden daha da verilir.

$$V_2 = \frac{V_A R_1}{R_1 + R_2} \quad V \quad V_2 = -\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2}$$

ST devresinde çıkışın 0 olması mümkün değil.

$$t=0 \text{ için } V_1 = -V_A \frac{R_1}{R_1 + R_2}$$

$$t=T/2 \text{ için } V_1 = V_A \frac{R_1}{R_1 + R_2}$$

C t=0 anında $-\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2}$ kadardır.

$$V_1 = V_A \left[1 - \left(1 + \frac{R_1}{R_2} \right) e^{-t/RC} \right]$$

$t = \frac{T}{2}$ yazılırsa ve V_1 çözümlerse

$$T = 2 \cdot R \cdot C \cdot \ln \left(1 + \frac{2R_1}{R_2} \right) \text{ olur.}$$

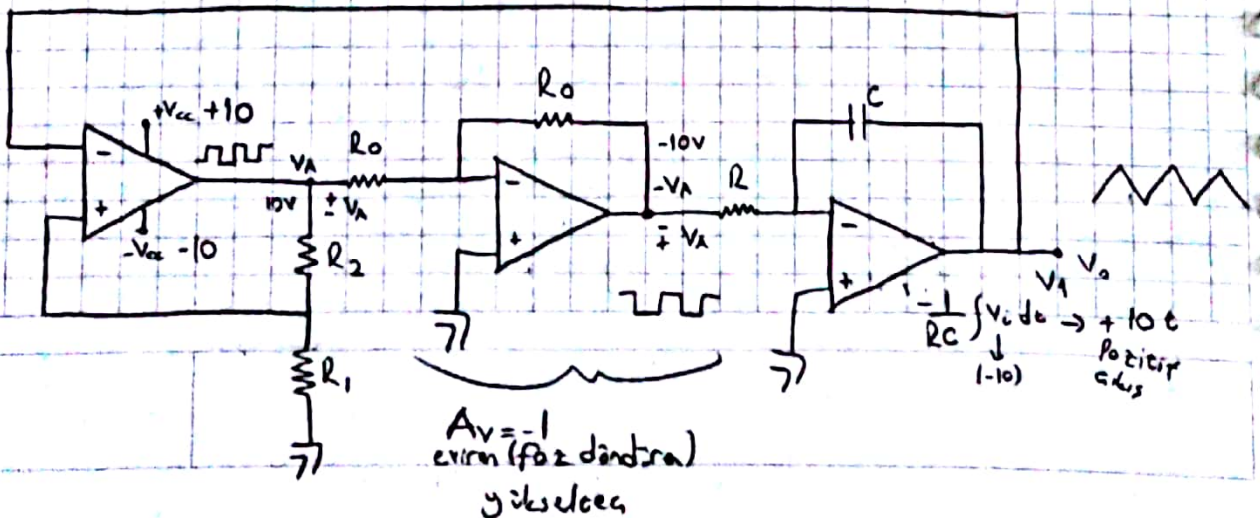

Bu süreklilik durumu bir çalışmadır. Normalde başlangıçta C belli bir değerden değil 0 dan dolmaya başlardı.

Başlangıçta üzerindeki gerilim değeri $-\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2}$ olan C kondansatörü hangi süre sonunda $\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2}$ gerilimine ulaşır. Bu T/2 dir. Bu 2 ile çarpıp periyoda ulaşırsın, yani frekansıda çalabilirsin. Burada C 0 (sıfır) dan değil belli bir V' geriliminden başlayarak doluyor. Yani dolma süresi değişir.

Üçgen Dalgı Üretici

ST'nin çıkışı $\pm V_{cc}$ dir. Eviren yükselticiler kullanılmaması sebebi integral alması devrenin fonksiyonu gereği (-) konumunun olmasıdır. Eviren yükselticiler kullanılmaydı $V_1 - V_2$ gerilimi karşılanmazdı ve ST devresi kare dalgı üretmezdi.

$A_v = -1$
eviren (faz döndürme)
yükselticiler

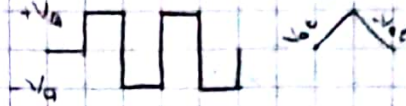
1. Devre ST $\Rightarrow$ Kare dalga üretir

* Eğer integral alının girişinde bir kare dalga

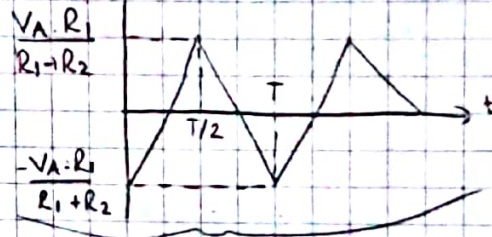
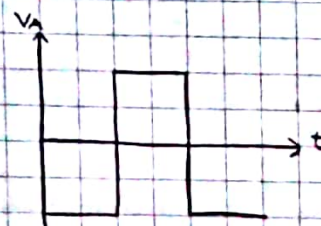
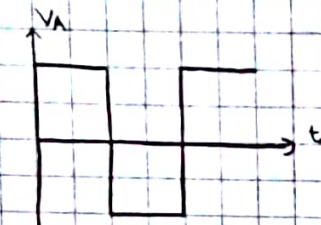
2. Devre evirici $\Rightarrow$ -1 ile çarpılır

olursa çıkışında üçgen dalga elde edilir.

3. Devre integral alır

Integral alan devre faz kaydırıyor. 0 yüzden ST alısına evirici devre kaydedik ve -1 çarpımı koyduk. V_1 ile V_2 birbirini görsün diye. Yoksa ST salınmaz.

Üçgenin sırtlarını V_2 kabul

Bu devrenin sürekli haldeli durumunu belirten bir seldir.

Aslında şeklinde de başlayabilir.

$$V_{cc} = V_A \quad V_1 = -\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2} + \frac{1}{RC} \int_0^t V_A dt \quad 0 \leq t \leq T/2$$

$$V_1 = -\frac{V_A R_1}{R_1 + R_2} + \frac{V_A t}{RC} \quad 0 \leq t \leq T/2$$

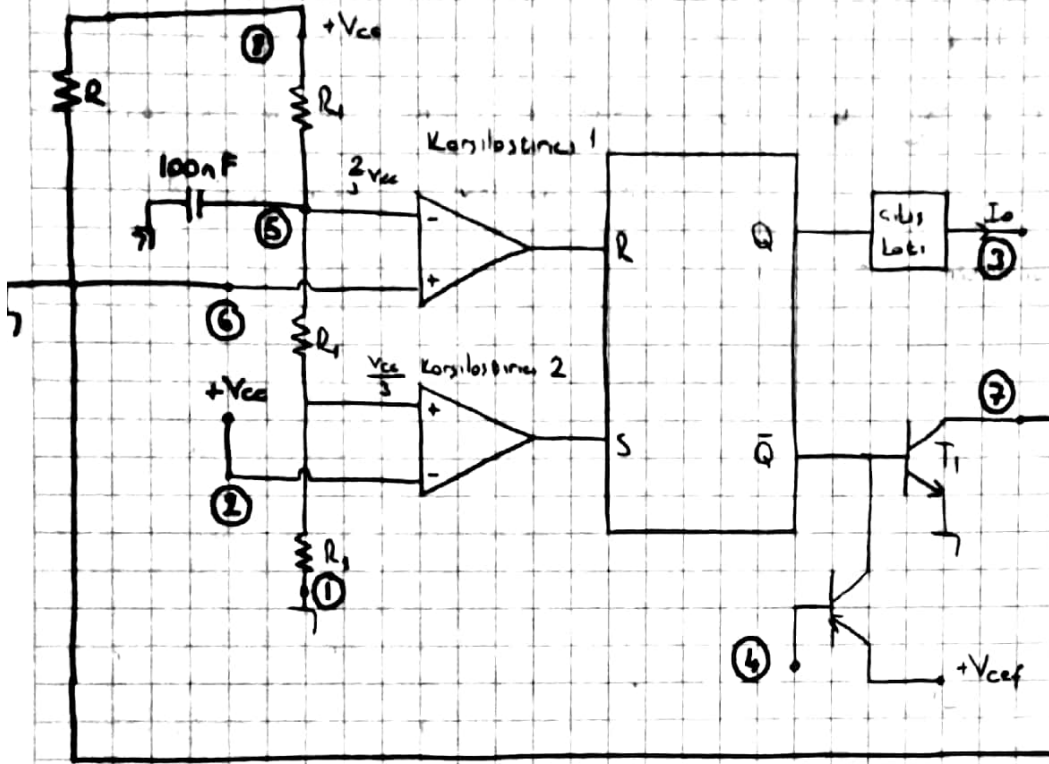
$$t = T/2 \text{ için } V_1 = \frac{V_A R_1}{R_1 + R_2}$$

$$T = \frac{4RC R_1}{R_1 + R_2}$$

$$f = \frac{1 + R_2/R_1}{4RC}$$

$\Rightarrow$ Burada genlik ifadesi yok çünkü V_{cc} de koyuyoruz ve birbirini götürüyor.

SSS Titrime ve Uygulamaları

S nokta kontrol gerilimi noktasındaki 100 nF 'lik kapasitenin overtesinin nedeni sebebiyle gelebilecek dalgalanmaları filtreleyerek minimize etmek ve korsilastirici gerilimlerini sabitlemeye çalışmak.

8 ile 1 arasında bestiyorum 3 tane R_1 direni var. V_{cc} gerilimi 3'e bölünmüştür.

Op-amp'lar ideal olduğu için $\frac{1}{3} V_{cc}$, $\frac{2}{3} V_{cc}$ yapılabilir. $V_{cc} = 5-18\text{ V}$ arasında SSS'i çalıştırabiliriz.

$I_0 < 200\text{ mA}$ olabilir eğer yük fazla ise ihtiyacı varsa orada sürücü kullanılarak korsilastirilebilir.

Cikis lati 3 nokta çıkışa yük elemanı bağlanacağından yükün ihtiyacı olan akımı sağlayabilmesi için kullanılan bir akım limitlendiricisidir. Aksi takdirde bu akım ff'nin Q çıkışından temini söz konusu olacaktır. Bu durumda ff lojik bir kopya devresi olduğundan akım değerini korsilastirileceği ve zarar görecektir.

*

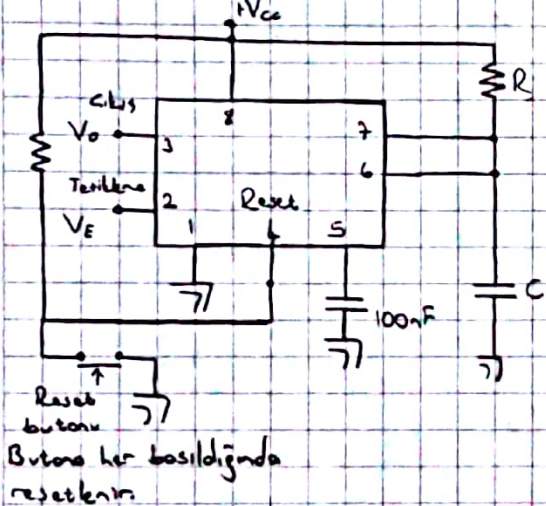

* Kullanım alanları

- 1) Tek kararlı ibili devre (Timer)
- 2) Kararsız ibili devre (Kare dalga üretici)
- 3) Frekans bölücü
- 4) PWM (Darbe genişlik modülasyonu)

Amacımız dışarıdan çok az eleman başı-
başına bu devreleri gerçekleştirmektir.

Tek kararlı ibili devre (Timer - Zamanlayıcı)

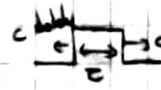
* Kullanıcıdan kullanıcıya farklılık olarak Vcc farklılık
yok edip regüle etmek için 5 nolu uçtan C bağlanır.

* Reset entresi; zamanlayıcı işlemi başlatma falan
biz zaman dolmadan başa dönmek istiyoruz. Yani zamanlayıcı
nın hesaplanan zamanı gerçekleştirme esnasında tekrar
başla dönmek için kullanılır.

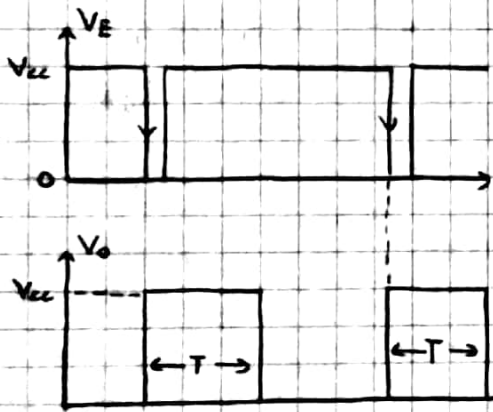
(ilk seviyeli katmanlı çizimler)

İlk durumda C boş kondansatörünün (1) - vcc + dan büyük op-amp çıkışı 0 olur. İkinci
kondansatörde V_E çok önemli, kondansatörün ana göre olacaktır. Kararlı olması için op-amp
çıkışı yine 0 olur. İlk durumda (set girişini 0 istiyorsak) $V_E > \frac{1}{3}V_{cc}$ olmalı, yani
kararlı durumda yüksek seviye istiyor. Ancak elimizde eşle bir gerilim yok (5V yok)
15V var. Direk $V_E = V_{cc} = 15V$ veriyoruz. Op-amp çıkışı 0 olur $\bar{Q} = 1$ npr olduğu için
T₁'in bazına 1 vererek V_{CE} jantlosik kısa devre olur ve C'nin dolmasına izin veriliyor.
Bu yapıyı değiştirmek için V_E noktasındaki gerilimi op-amp'in + ucundaki $\frac{1}{3}V_{cc}$ 'nin altına
düşürürsek çıkış 1 olur. Yani V_E tetiklenmesi düşen kenardadır $\int_{tetiklene anı}$
çıkış 1 olunca bu flip-flop için bir set darbesi --- $Q = 1, \bar{Q} = 0$ olur. (Tabii ki bir
anda olur. $V_{cc} = 1$ oldu birtakım 0 olur.) $\bar{Q} = 0$ olduğu için T₂ ON, T₁ OFF olur. Tür-
den C kondansatörü üzerine gider. Hedefi V_{cc} 'ye ulaşmak. Ancak C kondansatörü

$\frac{2}{3}V_{cc}$ olduğunda voltajı karşılaştıran 1 çıkışı 1 oldu $Q=0$, $\bar{Q}=1$ oldu ve tekrar boşaltılma başladı, doldurulmuş kondansatör A üzerinden boşaldı. boşaldı.

Peki T_2 ne oldu? T_2 pnp transistördür. V_{ref} gerilimi $\approx 0,7V$ civarında iken diğer bir gerilidir, dışardan verilmezse T_2 'nin ON olması için $V_{BE} < 0$ olmalıdır. ($V_B < V_E$). Eğer bize 4 numarayı toprağa değdirip o'a eklersek T_2 kalır, ON olur. $V_{CE2} \approx 0$ (kısır devre) olur. V_{ref} E'den C'ye aktadı ve T_1 'in bazına gidip T_1 'i kalıttı ve C boşaldı. Yani C dolarken 4'e reset verince önce T_2 kalır sonra T_1 ve C boşalır. Bu da bize olayın tekrar boştan boştanmasını sağlar. Sonra tetiklene yine geldiğinde yine bize Z zamanı sağlayabilir.

$$V_{yük} = V_b = V_{cc} - [V_{cc} - V_c(0)] e^{-t/RC}$$

$$t = \tau \quad V_c(\tau) = \frac{2}{3} V_{cc}$$

$$T = RC \ln \frac{V_{cc} - V_c(0)}{V_{cc} - \frac{2}{3} V_{cc}}$$

$$V_c(0) = 0 \text{ için } (T = RC \ln 3 = 1,1 RC) \text{ Çinin dolması için geçen süre}$$

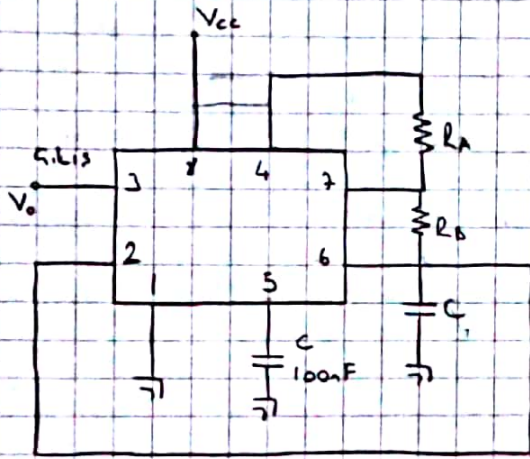
Eğer devrede RESET'le işin yoksa 4 numara V_{cc} 'ye bağlıdır. T_1 'e müdahale söz konusu olmaz. Ara sıra RESET yaparsak 4 numarayı bir dijitelle bağlarız.

Önce: Tetiklene 2 nolur ve V_{cc} 'ye bağlı olduğu sürece K_2 çıkışı 0 set=0, $Q=0$, $\bar{Q}=1$, T_1 ON C kapasitesi kısa devre doluyor C_1 R üzerinden V_{cc} gerilimine doluyor. Bu durum kararlı bir yapı ve dışardan müdahale edilmediği sürece kalır.

Eğer 2 numaralı tetiklene ve bir an için (toprak potansiyeline getirilirse) o'a değdirilip tekrar eski haline getirilirse K_2 çıkışı 1, $S=1$, $Q=1$, $\bar{Q}=0$ T_1 OFF C kapasitesi daha izni almış ve R üzerinden V_{cc} gerilimine dolmaya başlar. C gerilimi $\frac{2}{3}V_{cc}$ değerine erişince K_1 çıkışı 1, $R=1$, $Q=0$, $\bar{Q}=1$, T_1 ON C kısa devre ve üzerindeki gerilim T_1 yolu üzerinden toprağa boşalır ve süren bir sonraki tetiklemeyle tekrar hale gelir.

4 nolu RESET ucu T_2 pin olduğundan toprak potansiyeline indirildiği an T_2 ON olur. Eğer içinde hazır tutulan V_{ref} gerilimi T_1 'in bazına ulaşır ve T_1 ON olur. Böylece doldurulan C kapasitesi boşaltılarak sistem resetlenmiş olur.

Kararsız itili devre (Kare dalga üretici)

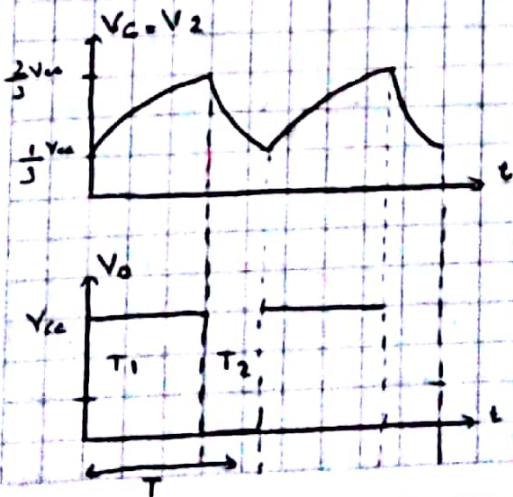
⇒ Tetiklenmede reset'de gelin

R	S	Q
0	0	Q
0	1	0
1	0	1
1	1	?

? ile çözülen; Burada C, RA ve RB üzerinden Vcc'ye doldurulurken boşalma işlemi sadece RB

üzerinden oluyor. Bu dolma ve boşalma sürelerini T_1 , T_2 ve C bekliler. C boşken karşılaştırıcı 1 çıkışı 0, karşılaştırıcı 2 çıkışı 1 dir. $Q=1$, $\bar{Q}=0$ olur. $\bar{Q}=0$ olduğu için T_1 OFF olur ve C dolma işlemi almıştır ve dolma önce $\frac{1}{3}V_{cc}$ yi geçecek ve üzerine alınca karşılaştırıcı 1 ve 2 çıkışları 0, 0 olur. (SET darbeyini siler). Flip flop öncelik durumunu korur ve $Q=1$, $\bar{Q}=0$ olur. Bu ara bir durumu C kondansatörü $\frac{2}{3}V_{cc}$ oluncaya kadar karşılaştırıcı 1, 2 karşılaştırıcı çıkışı 0 olur. $Q=0$, $\bar{Q}=1$ olur. C gerilimi $\frac{2}{3}V_{cc}$ seviyesinde değişir. Ancak boşalırken $\frac{1}{3}V_{cc}$ 'nin altına düşmez. Yani $\frac{1}{3}V_{cc}$ ile $\frac{2}{3}V_{cc}$ arasında değişir.

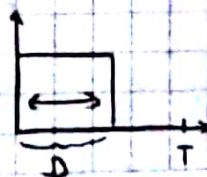
Başlangıçtaki durumu otarsak

Dolma
↑
 $T_1 = (R_A + R_B)C \ln 2$

$T_2 = R_B C \ln 2$
↳ boşalma

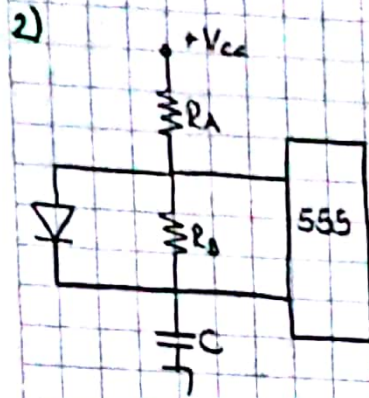
$\frac{D}{T} \neq \frac{1}{2}$ simetrik kare dalga değildir.

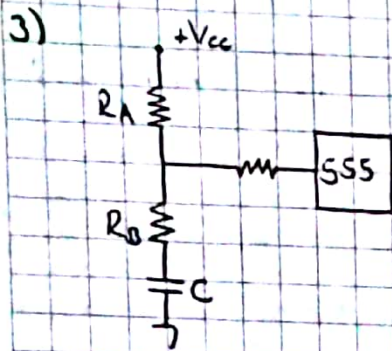

⇒ Sinekleştirme için

1) Eğer $R_A \ll R_D$ seçerse yaklaşık simetrik olur.

$R_A = R_B$ alınrsa dolaylı olarak R_A yi görüyor, böylelikle R_B yi görüyor. Diyot R_B yi kısa devre ediyor ancak diyot hiçbir zaman ideal olmaz bu yüzden sinyal yaklaşık simetrik olur. İkinci durumda daha iyi.

Herse demenmiş ???!

Güç Regratorları

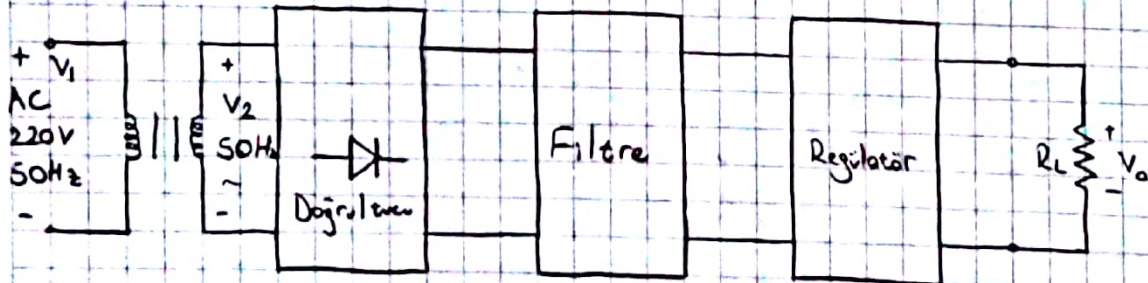
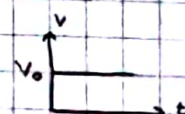
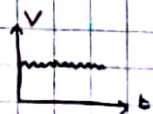
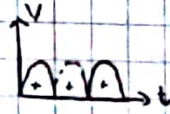
1) AC/DC

2) AC/AC

3) DC/DC

4) DC/AC

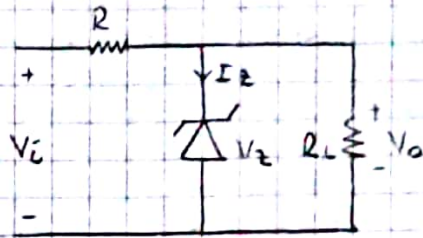
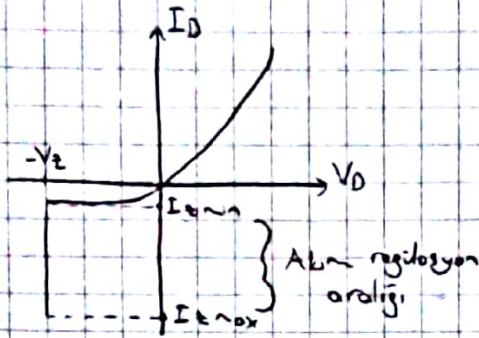
⇒ AC/DC güç regratorları

Güç regratorında reglasyon en önemli kısımdır. Her sebeple dalgalanmaların etkisini önlemek için ideal filtre yapılmaması nedeniyle oluşan dalgalanmaları önlemek için kullanılması zorunludur.

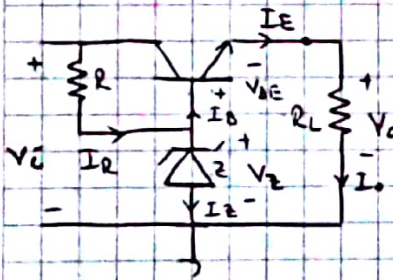
1) Zener diyotlu regülasyon

Üretilir 3 volttan 50 volta kadar zener diyotlar mevcuttur. Zener diyot güçleri ise seyrek watt, yarı watt ve 1 watttır.

Zener diyot sadece küçük güçlü birton wattta kadar olan güç kaynağı regülatörlerinde kullanılabilir. Büyük güçlerde kullanılmaz.

2) Transistör + Zener diyotlu regülasyon

$$I_O = I_E \quad V_O = V_Z - V_{BE} \quad I_E = (1 + \beta) I_B$$

$$\frac{I_E}{\beta + 1} = I_B \quad I_C = \beta I_B$$

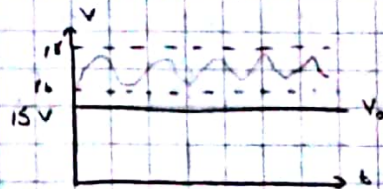
$$I_R = I_B + I_Z \quad V_Z = V_i - V_Z \quad R = \frac{V_R}{I_R}$$

Örnek: Bir AC/DC güç kaynağının filtre çıkışındaki gerilim 16-18 V arasında dalgalanmaktadır. 3Ω 'lık bir yükü 15 Volt sabit DC bir gerilim beslenmesi gerekmektedir.

$\beta = 100$, $I_{Zmax} = 10 \text{ mA}$ dir.

$$I_O = \frac{15}{3} = 5 \text{ A} = I_E \quad I_B = \frac{I_E}{\beta + 1} = 50 \text{ mA}$$

$$P_O = I_O^2 \cdot R = 75 \text{ W} \quad V_Z = 15,7 \text{ V}$$

$$V_i \sim 16 \text{ V (min)}$$

$$V_i \sim 18 \text{ V (max)}$$

$$V_R = V_i - V_Z = 16 - 15,7 = 0,3 \text{ V}$$

$$V_R = 2,3 \text{ V}$$

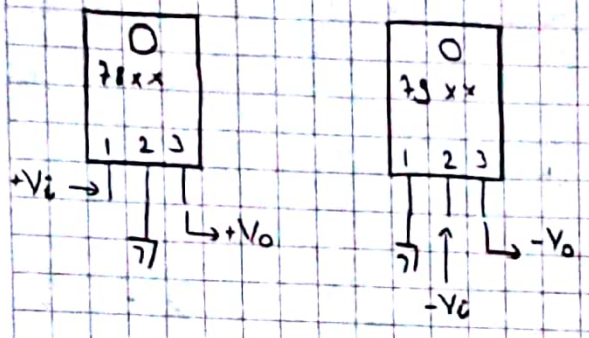
$$R = \frac{0,3}{I_{Zmin} + I_B} = \frac{0,3}{60} = 5 \Omega$$

$$I_R = \frac{2,3}{5} = 460 \text{ mA} \quad I_{Zmax} = 410 \text{ mA}$$

$$I_Z = I_{Zmin} + I_B$$

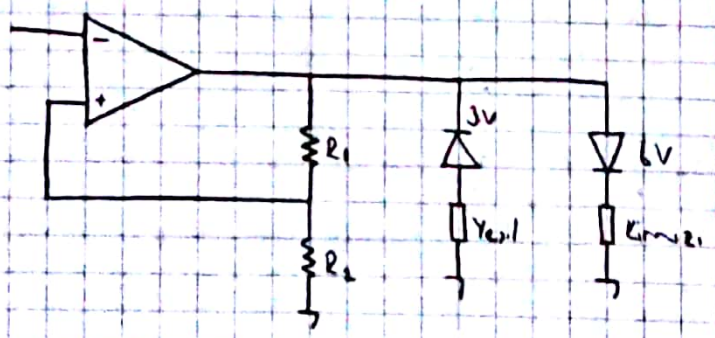
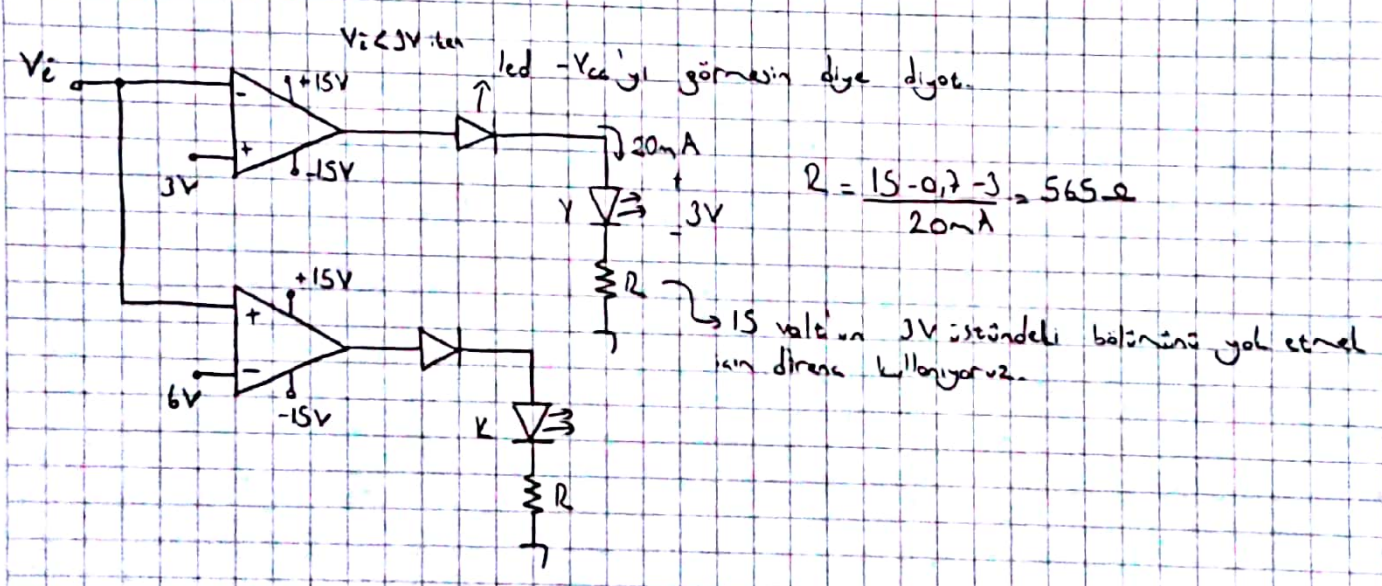
3) 3 terminalli Reglötör entegrasyonu gerilim reglasyonu

Güçs alımları max 1A

Ex. 1) Zamanla değişen bir işaretin değerinin 3V'dan küçük olduğunda yeşil ve 6V'dan büyük olduğunda kırmızı bir led : durum tespiti yapılması isteniyor.

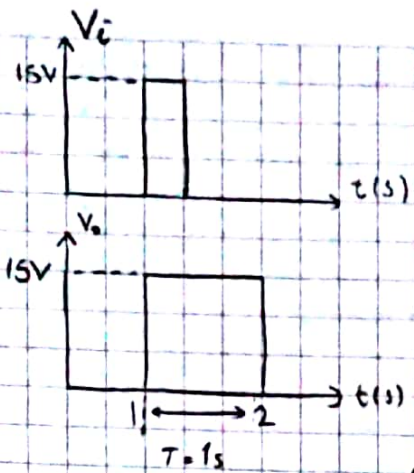
$V_{cc} = \pm 15V$, $I_{led} = 20mA$, $V_{led} = 3V$

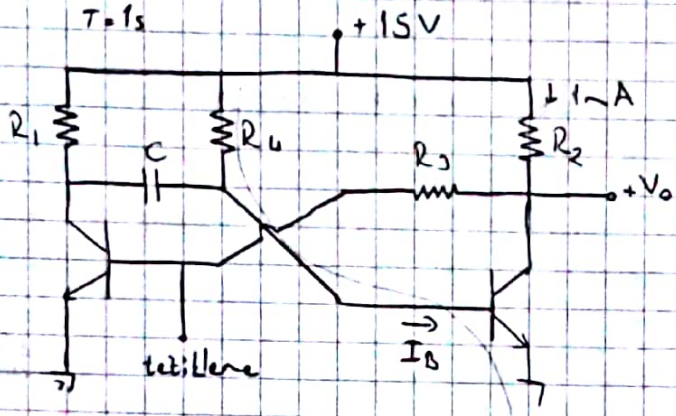
Ex

2)

Giris karesi dalga sekilleri verilen transistörle devreyi tasarlayınız. (Tek kararlı, Lili devre)

$\beta = h_{fe} = 100$, $V_{BE} = 0,7V$ $V_{CEsat} \approx 0V$
 $I_{CQ} = 1mA$ $C = 10\mu F$

$V_{CE} = 0V$ olduğunda gerilim tamam R_2 üzerine, diğer transistörde R_1 üzerine düşer.

Bu tür devrelerde R_1 ve R_2 simetrikler.

1. yol (C bilmiyoruz)

$T = 0,69 \cdot R_4 \cdot C = 1s$ $R_1 = R_2 = \frac{V_{CC} - V_{CEsat}}{I_{CQ}} = \frac{15}{1mA} = 15k\Omega$ $I_0 = \frac{1mA}{\beta} = 10\mu A$

$15 - 0,7 = 14,3$ $14,3 = R_4 \cdot 10\mu A$

$I_B = \frac{I_C}{\beta}$

$R_4 = \frac{V_{CC} - V_{CEsat}}{I_B} = \frac{15 - 0,7}{10\mu A} = 1,43 M\Omega$

2. Yol (C veriliyor)

$R_4 = \frac{1}{0,69 \cdot C} = \frac{10^6}{0,69 \cdot 10} \approx 146k\Omega$

$I_B = \frac{14,3}{146k\Omega} \approx 0,1mA$ $I_{Cmax} = 1mA$ olduğundan $R_1 = R_2 = 15k$

→ Burada $I_C \neq \beta I_B$ çünkü transistör doymada çalışıyor.

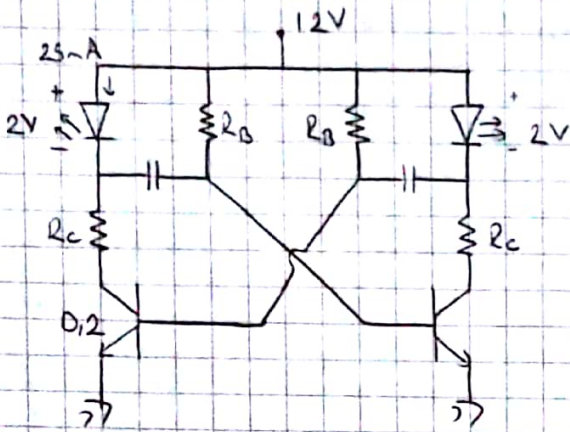
Aktif durumda $I_C = \beta I_B$ olur.

⇒ Lili devrelerin tamamında transistörler doymada çalıştırılır. Çünkü T hesapları her zaman V_{CC} üzerinden yapıldığına göre transistörlerin tam anahtarlığı gibi açılıp kapanması gerekir.

Ex 3) Bir kırmızı bir yeşil led 1s yanık, 1s sönmek üzere sürekli şekilde çalıştırılacaktır.

$V_{cc} = 12V$, $V_{led} = 2V$, $I_{led} = 25mA$, $h_{FE} = 100$, $V_{BE} = 0,7$, $V_{CEsat} = 0,2V$. Devreyi tasarlayın.

$$R_C = \frac{3,8}{25mA} = 392 \Omega$$

$$I_B = \frac{I_C}{h_{FE}} = 250 \mu A$$

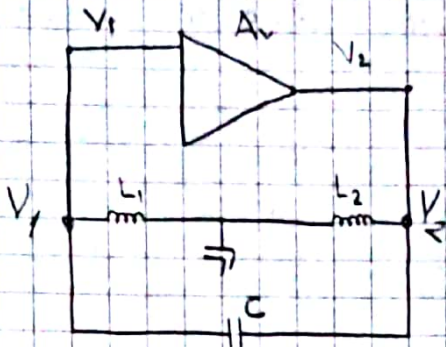
$$R_B = \frac{12 - 0,7}{I_B} = 452 \Omega$$

$$T_1 = T_2 = 0,69 \cdot R_B \cdot C = 1s \text{ ise } C \text{ bulunur.}$$

$$C = 32,67 \mu F$$

R_C yük direnci

Ex
4)

$A_v = ?$ osilasyon frekansı?

$L_1 = L_2 = 10 \mu H$

$C = 10 nC \quad A_v = \frac{V_2}{V_1}$

$$j\omega L_1 / V_1 \left(\frac{1}{j\omega L_1} + j\omega C \right) - V_2 (j\omega C) = 0 \quad (1)$$

$$j\omega L_2 / -V_1 j\omega C + V_2 \left(\frac{1}{j\omega L_2} + j\omega C \right) = 0 \quad (2)$$

① $V_1 (1 - \omega^2 CL_1) + V_2 \omega^2 CL_1 = 0$

V_1 i V_2 cinsinden yazıp tek denkleme indirge

② $V_1 \omega^2 CL_2 + V_2 (1 - \omega^2 CL_2) = 0$

$a+jb=0 \quad a=0$ dan ω_0 çıkar. ω_0 bulunduktan sonra

$$\frac{-V_1 \omega^2 CL_2}{1 - \omega^2 CL_2} = +V_2$$

1 veya 2 denklemleri dizeyle V_2/V_1 i bul.

$$-V_1 \omega^2 CL_2 + V_1 = V_2 \quad V_1 (-\omega^2 CL_2 + 1) = V_2 \Rightarrow 1. \text{ denkleme yerine yaz}$$

$$V_1 (1 - \omega^2 CL_1) + V_1 (-\omega^2 CL_2 + 1) (\omega^2 CL_1) = 0 \Rightarrow V_1 [(1 - \omega^2 CL_1) + (-\omega^2 CL_2 + 1) (\omega^2 CL_1)] = 0$$

$$V_1 [(1 - \omega^2 CL_1) + (-\omega^2 CL_2 \cdot \omega^2 CL_1 + \omega^2 CL_1)] = 0 \quad V_1 [(1 - \omega^2 CL_1) + (-\omega^4 C^2 L_1 L_2 + \omega^2 CL_1)] = 0$$

$$V_1 (1 - \omega^4 C^2 L_1 L_2) = 0$$

